

CMSD

NATIONAL
CONFERENCE
2022

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

"นวัตกรรมการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน"

รายชื่อคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและตรวจทานเอกสาร และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7

ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
รองศาสตราจารย์ ดร.จงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย ปริญญาสุทธินันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร
รองศาสตราจารย์เอมอร เจียรมาศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิศวะกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ชนก เครือสุคนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสระ บุญญะฤทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ราชวัตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประภา สมนึกพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา พุฒจร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศราพร พรหมนิมิตกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวรรยา ธรรมอภิพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี อึ้งโพธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร ชลสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงสุดา ภูส์ว่าง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระพี แสงสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล
อาจารย์ ดร.สมยศ โอ่งเคลือบ
อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล
อาจารย์ ดร.ปรีวิทย์ ไวยาษาชีวะ
อาจารย์ ดร.ส่งเสริม แสงทอง
อาจารย์ ดร.ธิตีพันธ์ บุญปก
อาจารย์ ดร.อับดุลเลาะ เจ๊ะหลง
อาจารย์ ดร.ศรันยา เผือกผ่อง
อาจารย์ ดร.สุนี คำนวลศิลป์
อาจารย์ ดร.จรรยาบรรณ สุธรรมมา
อาจารย์รชกร วชิรสิโรตม
อาจารย์วันชัย เจือบุญ
นางสาวสุนิสา วงศ์ประทุม

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7
“นวัตกรรมการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

จัดโดย

สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ร่วมกับ

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์
สาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และ สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วันที่ 9 เมษายน 2565 เวลา 08.00 – 17.00 น.

ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ โปรแกรม ZOOM Meeting ID: 3814820686

ภาคเช้า

- เวลา 08.00 – 08.25 น. ผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติ เข้าสู่ห้องประชุมออนไลน์
- เวลา 08.25 – 08.30 น. กล่าวต้อนรับ
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิชะกุล หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์
- เวลา 08.30 – 09.00 น. พิธีเปิด
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวี จันทร์ส่อง
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
- กล่าวรายงาน โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารณ์ โอภาสพัฒนกิจ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เวลา 09.00 – 10.00 น. บรรยายพิเศษเรื่อง นวัตกรรมจัดการชุมชนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์
- เวลา 10.00 – 10.30 น. บรรยายพิเศษเรื่อง ทิศทางการใช้นวัตกรรมจัดการชุมชน
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อารณ์ โอภาสพัฒนกิจ
- เวลา 10.30 – 10.45 น. พักร (ผู้ดำเนินรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำเสนอ เข้าห้องประชุมย่อยเพื่อเตรียมการนำเสนอ)
- เวลา 10.45 – 12.05 น. นำเสนอผลงานภาคบรรยายระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์และบุคคลทั่วไป
(ภาคเช้า จำนวน 3 ห้องประชุมย่อย)
- เวลา 12.05 – 12.15 น. ผู้ทรงคุณวุฒิลงมติคัดเลือก “การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”
- เวลา 12.15 – 12.45 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 12.45 – 13.00 น. ผู้ดำเนินรายการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้นำเสนอ เข้าห้องประชุมย่อยเพื่อเตรียมการนำเสนอ

ภาคบ่าย

- เวลา 13.00 – 16.30 น. นำเสนอผลงานภาคบรรยายระดับปริญญาบัณฑิต (ภาคบ่าย จำนวน 8 ห้องประชุมย่อย)
ผู้ทรงคุณวุฒิลงมติคัดเลือก “การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”
- เวลา 16.30 – 17.00 น. พิธีปิด

- ประกาศรางวัล

“บทความวิจัยดีเด่น”

ระดับบัณฑิตศึกษา 1 รางวัล ระดับปริญญาตรี 1 รางวัล

“การนำเสนอผลงานวิจัยดีเด่น”

ระดับบัณฑิตศึกษา 3 รางวัล ระดับปริญญาตรี 8 รางวัล

- กล่าวปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร วิศวะกุล

หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์

- สาขาวิชาชุมชนศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รับผิดชอบการเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการระดับชาติ

เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 8

.....

หมายเหตุ : เกียรติบัตรทุกรางวัลจะดำเนินการจัดส่งทางไปรษณีย์ให้แก่ผู้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

ห้องที่ 4 HB7401 เศรษฐกิจชุมชน และการปรับตัวของผู้ประกอบการในสถานการณ์โควิด-19 (2)

ผู้ทรงคุณวุฒิ : 1. รศ.เอมอร เจียรมาศ, 2. ผศ.ดร.อมรินทร์ เทวตา, 3. ผศ.ดร.ณภัทร วิศวะกุล (ผู้ดำเนินรายการ: นางสาวพัทธีราชาติสุทธิวงษ์)			
เวลา	หมายเลข บทความ	ชื่อบทความ	ชื่อผู้นำเสนอ
13.00 – 13.20 น.	949	การยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี หมู่ 12 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุม แก้ว จังหวัดปทุมธานี	ธีรดา สุปัญญาบุตร
13.20 – 13.40 น.	963	พฤติกรรมการใช้บริการร้านกาแฟสดของผู้บริโภคร้านคุณคอฟฟี่ ตำบลหนองหว่า อำเภอเขาคอกร จังหวัดสระแก้ว	วลัยพรรณ ธีรวัฒน์ วนิช
13.40 – 14.00 น.	978	การปรับตัวและการรับมือของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารบ้าน ม้าเย-โคกม่วง ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโค โรนา-2019 อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	ณัฐธิดา จันทรัตน์, ณัฐธัญญา เกื้อช่วย
14.00 – 14.20 น.	986	การปรับตัวของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาบางโพ กรุงเทพมหานคร ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19	สุพิชฌาย์ จันทนดิษฐ์
14.20 – 14.40 น.	1033	แนวทางการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มไข่เค็มสตรีบ้าน โหนด อำเภอกลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา	วรายุส มาพูล
14.40 – 15.00 น.	1039	กระบวนการดำเนินงานที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มจักสาน เชือกมัดฟาง ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ณัฐณิรี สุวรรณ ชาติ, มรกต เขียว นุสรณ์, สุกัญญา โต๊ะหลัง
15.00 – 15.20 น.	1050	กลยุทธ์ในการขายของธุรกิจร้านกาแฟสดสมัยใหม่ กรณีศึกษาใน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	สมศักดิ์ คมทา
15.20 – 15.40 น.	1117	การพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์พริกกลาบ กลุ่มแม่บ้านชุมชนแม่ แพะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	พิมานรัชช์ พงศ์กสิณภพ
15.40 – 16.00 น.	1124	รูปแบบการจัดงานอีเว้นท์ในช่วงชีวิตวิถีใหม่ของผู้ประกอบการ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	พิชชาวีร์ สานใจวงศ์

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ระดับปริญญาบัณฑิต ห้องที่ 4 HB 7401 เศรษฐกิจชุมชน และการปรับตัวของผู้ประกอบการ	
ในสถานการณ์โควิด-19 (2)	
การยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ หมู่ 12 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ธีรดา สุปัญญาบุตร และวันชัย เจือบุญ.....	415
พฤติกรรมการใช้บริการร้านกาแฟสดของผู้บริโภคร้านคุณคอฟฟี่ ตำบลหนองหัว อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว วลัยพรรณ ธีรวัฒน์วิเศษ และเกศราพร พรหมนิมิตกุล.....	428
การปรับตัวและการรับมือของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารบ้านแม่เงย-โคกม่วง ในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ณัฐธิดา จันทร์ตัน, ณัฐธณิชา เกื้อช่วย และเอมอร เจียรมาศ.....	440
การปรับตัวของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด สาขาบางโพ กรุงเทพมหานคร ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 สุพิชฌาย์ จันทนดิษฐ์และเกศราพร พรหมนิมิตกุล.....	447
แนวทางการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มไข่เค็มสตรีบ้านโนนด อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา วารุส มาพูล, อภิชาติ สุจจามันท์ และธิดิพัทธ์ บุญปก.....	458
กระบวนการดำเนินงานที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มจักสานเชือกมัดฟาง ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ณัฐธนรี สุวรรณชาติ, มรกต เขียววรรณ, สุกัญญา ไต้ะหลัง และอัปดุลเลาะ เจ๊ะหลง.....	471
กลยุทธ์ในการขายของธุรกิจร้านกาแฟสดสมัยใหม่ กรณีศึกษาในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี สมศักดิ์ คมทา และสุนี คำนวลศิลป์.....	483
การพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์พริกกลาบ กลุ่มแม่บ้านชุมชนแม่แพะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พิฆานรักษ์ พงศ์กสิณภพ และปรีวิทย์ ไวทยาชิวะ.....	493
รูปแบบการจัดงานอีเว้นท์ในช่วงชีวิตวิถีใหม่ของผู้ประกอบการ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พิชชาวีร์ สานใจวงศ์ และธงชัย ภูวนาถวิจิตร.....	506
ระดับปริญญาบัณฑิต ห้องที่ 5 HB 7201 ความมั่นคงด้านอาหารและการจัดการสิ่งแวดล้อม (1)	
การแยกขยะของบ้านนาแก หมู่ 2 ตำบลผาบึง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย กมลทิพย์ คุณพอง และภูมิ เพชรกาญจนาพงศ์.....	514
การดำเนินงานเพื่อพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ศูนย์ส่งเสริมกสิกรรมไร้สารพิษวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา อัศวรัตน์ ศรีหะชัย และศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว.....	519
การศึกษาน้ำบาดาลน้ำเสียจากโรงงานมะพร้าว กรณีศึกษาโรงงานผลิตมะพร้าว ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ฐิตาพร ชันธฤทธิและศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว.....	528
พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนชุมชนตลาด ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ในช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ชัญญาณัฐ โฆษิตพานิชย์ และเกศราพร พรหมนิมิตกุล.....	535

การยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี หมู่ 12 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

MANUFACTURING PROCESS ENHANCEMENT COMMUNITY ENTERPRISE, A GROUP FARMER WOMAN
TAP PAK CHEE, MOO 12, RAHAENG, LAT LUM KAEO, PATHUMTHANI

ธีรดา สุปัญบุตร¹ และ วันชัย เจือบุญ²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการยกระดับกระบวนการผลิตของวิสาหกิจชุมชนบ้านเกษตรกรตำบลผักชี พื้นที่การวิจัย ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี วิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงคุณภาพ เป็นรูปแบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ประกอบไปด้วย ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่ม และผู้นำชุมชนตำบลผักชี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลระแหง การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการคัดเลือกสัมภาษณ์บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการยกระดับด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีได้ ผลการวิจัย พบว่า การยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ให้สามารถประกอบเป็นอาชีพโดยการใช้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่นั้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชีต้องรับรู้ศักยภาพของตนเอง ปัญหาสำคัญของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี คือส่วนใหญ่ผู้ประกอบการค่อนข้างสูงอายุและลูกหลานคนรุ่นใหม่ ไม่สนใจการสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมไว้ จึงทำให้เกิดผลกระทบเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับทางภาครัฐไม่มีบุคลากรดำเนินการ ทำให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบถึงปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี จากการเรียนรู้สภาพปัญหา โดยการรู้จักแข็งและจุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ต่าง ๆจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางในการยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ต่อไป โดยที่ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางให้ทางผู้นำชุมชนและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ในการแก้ปัญหาโดย การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี เพื่อที่จะสามารถขายออนไลน์ ต้องการติดตั้งร้านค้าและห้างสรรพสินค้า การสนับสนุนการออกแบบบรรจุภัณฑ์และค่าใช้จ่ายของบรรจุภัณฑ์เปิดโอกาสในตลาดและยกระดับบรรจุภัณฑ์ในอนาคต และตรงกับอัตลักษณ์ของกลุ่ม แล้วออกแบบบรรจุภัณฑ์ตามความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการ เครื่องจักรสำรองเพื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน และการสืบทอดของคนรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาการผลิต จำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้เพิ่มมากขึ้น ให้ความรู้การอบรมให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อสืบทอดเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ต่อไปให้เกิดความยั่งยืนและเกิดอาชีพที่มั่นคง มีการารันตีรายได้ เพื่อเปลี่ยนแปลงความคิดของคนรุ่นใหม่

คำสำคัญ: การยกระดับ, กระบวนการด้านการผลิต, วิสาหกิจชุมชน

Abstract

The purpose of this study is to study the improvement of the production process of Tap Pak Chee Village enterprise research area, Rahaeng subdistrict, Lat Lum Kaeo district Pathum Thani province. The research method was qualitative. It is a semi-structured interview format. Target population including the Tap Pak Chee liver farmer's housewives, consisting of the group's chairman, the group's vice president and group members and community leaders Rahaeng subdistrict. Administrative

¹ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

² อาจารย์ผู้รับผิดชอบประจำหลักสูตรการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

organization staff selection of purposive sampling through interviews with individuals who can provide important information about the improvement of productivity. Community enterprise, Tap Pak Chee liver farmer group, Rahaeng sub-district, Lat Lum Kaeo district Pathum Thani Province has the results of the research found that upgrading the production process. Community enterprise, coriander liver farmer group to be able to make a career by using the existing resource base. It is an important basis that the Tap Pak Chee liver farming housewives must recognize their own potential. Important problems of the Tap Pak Chee liver farmer group Most of them are quite old entrepreneurs and the young generation's children. Not interested in inheriting traditional wisdom thus causing an impact on liaison with the government, no personnel to operate causing the government or related agencies to be unaware of the problems of community enterprises, coriander liver farmer groups from learning the problem by knowing strengths and weaknesses, opportunities, and obstacles, they will lead to solutions to problems and a guideline to improve production processes. Community enterprise of Tap Pak Chee liver farmer's housewives' group. to solve the problem by technology support in order to be able to sell online want to hit the market, shops and department stores. Supporting packaging design and packaging costs opens up market opportunities and elevates future packaging and match the identity of the group. Then design the packaging according to the needs of the entrepreneur's group. Spare equipment in case of emergency and the succession of the new generation to develop production sell more products provide training for new generations to inherit product identity for sustainability and a stable career have guaranteed income to change the thinking of the new generation.

Keywords: UPGRADING, PRODUCTION, COMMUNITY ENTERPRISE

1. บทนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันยังคงประสบปัญหาสภาวะแวดล้อมและบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศอย่างกระแสเศรษฐกิจเสรีที่ประกอบกับสภาพแวดล้อมต่างๆทั้งเศรษฐกิจสังคม การผลิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และในปัจจุบันประเทศไทยได้เกิดประสบปัญหาในทุกด้าน เช่น ด้านผลิตสินค้า ความเหลื่อมล้ำทางสังคม คุณภาพชีวิตในความเป็นอยู่ และคุณภาพการศึกษา แม้ประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมามูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยในช่วงปี 2557 ถึง 2561 เพิ่มขึ้นค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ต่อปี ซึ่งทำให้ ได้ขยับขึ้นมาเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางสูง แต่ประเทศไทยในช่วงไตรมาสของปี2563ที่ผ่านมามีการลดลงจากไตรมาสปี 2562 ร้อยละ2.2 ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงและมีการผันผวนเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 จึงทำให้ศักยภาพของระบบเศรษฐกิจ นั้นต่ำกว่าระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางสูงในระยะเวลาที่ตั้งเป้าไว้ โดยสาเหตุสำคัญมาจากการชะลอตัวของการลงทุนภาครัฐ และภาคเอกชน การลดลงด้านการผลิต อาหาร การเกษตรกรรม เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ, 2563) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในประเทศเป็นอย่างมากถึงแม้ว่าทางรัฐบาลเองจะออกมาแสดงถึงความเชื่อมั่นทางด้านเศรษฐกิจว่าจะมีการกระตุ้นขึ้นจากพุทธศักราช. 2558 ทำให้ประชากรในทุกระดับครัวเรือนพบปัญหาต่างๆมากมายหนึ่งในปัญหานั้นคือ ปัญหาของประชาชนในระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นกลุ่มส่วนใหญ่ของประเทศทำให้รัฐบาลมีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวในการพัฒนาและเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาให้ประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลางเพื่อ ไปสู่ระดับรายได้สูงและมีความมั่นคงและยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสภาพพื้นที่ในการพัฒนาชุมชนของทุกพื้นที่ในประเทศไทย เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต มีการครอบคลุม การศึกษาและการเรียนรู้ อาชีพ และมีส่วนร่วมกันของประชากร ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานเศรษฐกิจให้กับประชาชนที่มีระดับรากหญ้าให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต ซึ่งมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ที่เน้นการยกระดับศักยภาพของชุมชนให้มีความโดดเด่นและเป็นจุดขาย และให้เป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน โดย

มองหาภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่นชุมชนนั้นมาสร้างรายได้ให้เศรษฐกิจมีความมั่นคงและยั่งยืน พัฒนา ศักยภาพของผู้นำให้เป็นผู้บริหารจัดการชุมชนและเป็นผู้นำของการเปลี่ยนแปลงที่มีรูปแบบการทำงาน และการมีส่วนร่วม ร่วมของประชาชน (สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย, 2559, หน้า 2) จึงมีการนำไปสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยเป็นการรวมกลุ่มของเกษตรกรของชนในชุมชนเพื่อประกอบกิจการ ธุรกิจในระดับของในชุมชนนั้นคงมากขึ้นและได้รับการ รับรองตามกฎหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น เป็นการสร้างรายได้การช่วยเหลือซึ่งกัน และกันการพัฒนาความสามารถของคนในชุมชนในการจัดการและรูปแบบการผลิตการพัฒนา รูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจ เพื่อให้เป็นระบบเศรษฐกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็ง เพราะความเข้มแข็งของเศรษฐกิจจะต้องประกอบด้วยศักยภาพของคน ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีการผลิตและการจัดการที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกความเข้มแข็งสามารถที่จะ พัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการของหน่วยงานระดับสูง

วิสาหกิจชุมชนเกิดจากการรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชนโดยคนผู้ที่อยู่ใน ชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมกันทำร่วมกันเป็นเจ้าของและร่วมกันรับผิดชอบโดยเกิดจากการดำเนินงาน การดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชน จะเป็นการผลิตของกินหรือของใช้โดยวิธีการผลิตนั้นไม่ซับซ้อนมีการใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อเป็น การตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนเป็นหลัก (อุทัย ปริญญาสุทธิพันธ์, 2560, หน้า 133) โดยมีการส่งเสริมให้คน ที่อาศัยในชุมชนมีโอกาสศึกษาวิธีการธุรกิจและได้ทราบถึงการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทราบถึงการจัดการผลประโยชน์ใน การพัฒนาชุมชนที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม รู้จักการใช้ทรัพยากรภายในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้คนใน ชุมชนเกิดความรู้ความเข้าใจของการพัฒนาเศรษฐกิจโดย นำภูมิปัญญาของชุมชนเองและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและวิสาหกิจ ชุมชนเป็นรูปแบบในการดำเนินการในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่มีการเอื้อกับชุมชนให้ดำรงชีวิตที่มีความมั่นคงและยัง เป็นอีกแนวทางอย่างหนึ่งในการที่จะยกระดับรายได้ให้มีความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นหรือเกษตรกรที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ยากจน หากในกลุ่มของเกษตรกร กลุ่มชาวบ้าน ได้มีรายได้ที่สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมในประเทศไทย ในการประกอบวิสาหกิจ (ขวัญฤดี ต้นตระกูล, 2551, หน้า 57)

ในปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดตั้งอยู่ทั่วประเทศไทย มีจำนวนมากและคาดว่าจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีการนำ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบบางแห่งไปปรับใช้กันให้เข้ากับพื้นที่ของตนเองอย่างแพร่หลายในหลายพื้นที่ โดยวิสาหกิจชุม ชชนนั้นเกิดจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านในชุมชนพร้อมกับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในชุมชน ซึ่งไม่ จำเป็นต้องอาศัยวิธีการผลิตที่ซับซ้อน มุ่งหวังเพียงประโยชน์ร่วมกันในชุมชนมีการเชื่อมโยงของเศรษฐกิจชุมชนอยู่บน แนวความคิดของ เศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นของการกระบวนการผลิตมีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นมีการเชื่อมโยงกับ เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐขยายตลาดสู่ภายนอกชุมชน จากประเด็นที่กล่าวมานั้น วิสาหกิจชุมชนบริเวณพื้นที่ของตำบล ระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่ายน้ำพริกแกงเผ็ดต่าง ๆ เป็นงานอดิเรกที่ นอกเหนือจากการงานด้านเกษตรกรรม โดยมีการศึกษาเป็นด้านกันไป คือ ด้านกระบวนการผลิต กลุ่มมีโครงสร้างธุรกิจครบ ทั้ง 3 ชั้น ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เป็นการผลิตมีความสะอาด สดใหม่ทุกวัน จึงทำให้มีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลผักชีขึ้น ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่กลุ่มแม่บ้านเจ้าพระยา ส่วนใหญ่จะใช้น้ำใช้ตลอดทั้งปี ทำให้ประชากรส่วนมากมีอาชีพการ เกษตรกร คือ ทำสวน ทำไร่ และทำนา จึงทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันขึ้นก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนขึ้นมาซึ่งทางกลุ่มเน้นการทำ การแปรรูปอาหาร เช่น ยาสีฟันสมุนไพร น้ำยาล้างจาน ยังมีการทำขนมทองม้วนสุตรโบราณ และพริกแกงต่างๆ ซึ่งเป็น จุดเด่นของพื้นที่ เพราะ เป็นการปลูกโดยสมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชีเอง ไม่มีการใช้สารเคมีในการปลูก เป็น การปลูกเกษตรอินทรีย์ และไม่มีสารกันเสีย และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ได้รับรางวัลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ระดับจังหวัด และได้รับรางวัลชมเชยในระดับภาค ด้านการผลิตและจำหน่ายน้ำพริกแกงเผ็ดต่างๆ ผู้วิจัยในฐานะคนใน พื้นที่ใกล้เคียงกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี จังหวัดปทุมธานี จึงอยากจะทราบกระบวนการผลิตของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรตำบลผักชี ว่ามีกระบวนการผลิตว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง มีการผลิตที่ดีขึ้นอย่างไร เช่น เครื่องมือในการทำน้ำพริก หรือผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชีเมื่อก่อนเป็นอย่างไรและมีการยกระดับในกระบวนการผลิตเป็นรูปแบบ ที่ทันสมัยในขั้นตอนใด ทำให้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงกระบวนการผลิตของกลุ่มแม่บ้านตำบลผักชีทำให้สนใจที่จะศึกษาแนว ทางการยกระดับ ด้านการผลิต ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ทราบถึงการยกระดับ

กระบวนการผลิตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ ให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาซื้อสินค้าที่ชุมชนเป็นคนผลิต ขึ้นมาจะทำให้ เกิดเศรษฐกิจชุมชน ได้มีการยกระดับเพื่อที่สามารถนำไปแข่งขันกลุ่มอื่น ๆ ที่มีสินค้าชนิดเดียวกันได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการยกระดับกระบวนการผลิตของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดวิสาหกิจชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ในมาตรา 3 ระบุไว้ว่า "วิสาหกิจชุมชน หมายความว่า กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็ นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548, 2548)

คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้ให้ความหมายของ วิสาหกิจชุมชน (community enterprise) หมายถึง กิจการชุมชนเกี่ยวข้องการผลิตสินค้า การให้บริการหรืออื่น ๆ มีดำเนินการโดยคณะที่มีความร่ นึกใคร่ มีวิถีชีวิตด้วยกันและรวมกลุ่มเพื่อประกอบกิจการ ไม่ว่าจะเป็ นนิติบุคคลในรูปแบบใด ไม่เป็นนิติบุคคล เป็นการสร้างรายได้ และการพึ่งพาตนเองต่อครัวเรือน ชุมชน และโดยรอบชุมชน ดังสรุปได้ว่าความหมายวิสาหกิจชุมชน คือ การดำเนินการในการจัดการ "ทุนของชุมชน" ที่คิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง ซึ่ง "ทุนของชุมชน" ไม่ได้จะกล่าวว่าเป็นเพียงเงินเท่านั้น แต่รวมถึงความรู้ ภูมิปัญญา ทรัพยากร ผลิตผล ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางสังคม (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548)

สรุปเกี่ยวกับแนวคิดวิสาหกิจชุมชนไว้ว่า เป็นการดำเนินการทำกิจกรรมโดยการรวมกลุ่มกัน ในชุมชน โดยการใช้ ทรัพยากรชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีหลักการที่เน้นการพึ่งพาตนเองและพอเพียง มีการเรียนรู้โดยชุมชนทุกระดับ มี เครื่องมือและวิธีเน้นเครือข่ายและเชื่อมโยงกระบวนการด้านการผลิต ซึ่งจะทำให้เกิดขึ้นคือชุมชนเข้มแข็งและเป็นการช่วย กระจายรายได้ให้กับชุมชนด้วยเช่นกัน

3.2 แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นมาเอง และนำไปใช้การดำรงชีวิต ประจำวัน แก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้านที่คิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ แก้ปัญหาการ ดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งได้สืบทอด สันนิษฐานประสบการณ์และเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึง ปัจจุบัน (สถาบันวิจัยลัทธิขงจื๊อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2563)

ระพีพรรณ จันทระ (2560) ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การสั่งสม การเรียนรู้ ความ เชื่อ และประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ใช้ในการดำเนินชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างเป็นสุข และนำมาถ่ายทอดเพื่อ ไม่ให้องค์ความรู้นั้นหมดสิ้นไปพร้อมกับสังคมที่เปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย โดยผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับ กาลสมัยในปัจจุบัน

ดังนั้น จากแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนิยามแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นของ กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรตำบลฝักขี้ ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ในการผลิตน้ำพริกแกงเผ็ดต่างๆ เช่น น้ำพริกแกง เผ็ด น้ำพริกแกงเขียวหวาน น้ำพริกเผา ทองม้วนสูตรโบราณ ยาสีฟันสมุนไพร และไข่เค็ม โดยมาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมสืบทอดกันมา โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ โดยผ่านกระบวนการพัฒนา ให้สอดคล้องกับกาลสมัยในปัจจุบัน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่ คิดค้น สั่งสม สืบทอด ปรับปรุง พัฒนา เป็นศักยภาพที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นที่ต้องการรวมกลุ่มกัน เพื่อต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ พัฒนาเป็นอาชีพ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ผ่านกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้ง จากการทำให้ดูเป็นตัวอย่างของคนชุมชนเดียวกัน ถ่ายทอดภูมิปัญญาซึ่งกันและกัน การคิดร่วมกัน การแลกเปลี่ยนและ

เสนอความเห็นอย่างมีเหตุผลและเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาที่หลากหลาย และนำมาพัฒนากิจกรรมที่กระทำอยู่ และจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประสบการณ์ของชาวบ้านร่วมกัน จะส่งผลให้สมาชิกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น

3.3 ทฤษฎีทางสังคม

แนวคิดทฤษฎีทางสังคม ประกอบด้วย ทฤษฎีสนามและโครงสร้างของสังคมไทย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงนิยามทฤษฎีทางสังคมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ในการนำความรู้ไปใช้ในการปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมของคน ที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างความสัมพันธ์และการพัฒนาการทำงานของกลุ่มคนให้มีประสิทธิภาพ ตามโครงสร้างของสังคมชนบทที่มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น สมาชิกของสังคมทำหน้าที่สอดคล้องต่อเนื่องกันอย่างราบรื่น

3.4 แนวคิดการผลิต

แนวคิดด้านการผลิต เป็นแนวความคิดที่เก่าแก่ที่สุดของฝ่ายชาย โดยคิดว่าผู้บริโภคนั้นพอใจที่จะซื้อเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ตนชอบ หาซื้อได้ง่าย และต้นทุนต่ำเท่านั้น ดังนั้นหน้าที่ด้านการตลาดคือปรับปรุงผลิตในปริมาณมาก ภายใต้ต้นทุนการผลิตที่ต่ำที่สุด สินค้าที่ผลิตออกมาสามารถขายได้เกือบทั้งหมด เนื่องจากอุปสงค์ (Demand) หรือปริมาณความต้องการในสินค้าที่จะใช้บริโภคมีมากกว่าอุปทาน (Supply) ซึ่งเป็นปริมาณของการเสนอขายสินค้าที่ผลิตสินค้าออกสู่ตลาด เนื่องจากผลของการมุ่งเน้นการผลิตที่ใช้ต้นทุนต่ำ เพื่อให้ได้ผลผลิตจำนวนมาก โดยที่สินค้าที่ผลิตออกมาจำหน่ายไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านคุณภาพและราคาทำให้เกิดสภาวะสินค้าล้นตลาด ดังนั้นนักการตลาดจึงต้องพยายามคิดค้นหาวิธีที่จะทำให้สินค้าเกิดความแตกต่างจากคู่แข่งขึ้น โดยปรับปรุงสินค้าให้มีคุณภาพและรูปลักษณ์ที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคา เพื่อสร้างความแตกต่างแนวความคิดทางการตลาดแบบนี้จะยึดหลักว่าผู้บริโภคจะมีความพึงพอใจในสินค้าที่มีคุณภาพและรูปลักษณ์ที่ดีที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับราคาจึงต้องปรับปรุงคุณภาพและพัฒนาให้ดีกว่าคู่แข่ง แนวความคิดทางการตลาด

แนวคิดการผลิต ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนิยามแนวคิดการผลิตของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานีไว้ว่า การผลิตสินค้าของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ เป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิต (input) ต่าง ๆ อันได้แก่ เงินทุน แรงงาน เครื่องจักร ที่ดิน วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตให้เป็นผลผลิต (output) โดยมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตให้เป็นผลผลิต ทั้งนี้มีกระบวนการผลิต ขั้นตอนของการดำเนินงานที่ต้องใช้เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคหรือลูกค้า

3.5 แนวคิดการยกระดับ

เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถสูงสุดของผลิตภัณฑ์ โดยการใช้หลักเกณฑ์การประเมินความสามารถสูงสุดของผลิตภัณฑ์ในแต่ละด้าน ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อใช้เครื่องหมายผลิตภัณฑ์ OTOP (กรมการพัฒนาชุมชน, 2560) ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้งาน มีการออกแบบที่ดี มีความคงทน มั่นคง มีสภาพดี สามารถใช้และทำงานได้ตามหน้าที่ของผลิตภัณฑ์ และมีรายละเอียดเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งมีรูปร่างสวยงาม เรียบร้อยน่าใช้ ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์มี 3 ระดับดังนี้

- 1) เป็นสินค้าจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ระดับสากล (เช่น GMP/ GAP/ HACCP/ ISO ฯลฯ) หรือมาตรฐานการส่งออก หรือมาตรฐานตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด
- 2) เป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ (เช่น อย./ Primary GMP/ มพข./ มอก. ฯลฯ) หรือมาตรฐานที่ตลาดสินค้าหรือกฎหมายกำหนด
- 3) เป็นสินค้ายังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ใด ๆ

2. ด้านประสิทธิภาพในการผลิต

ความสามารถของหน่วยผลิตในการผลิตสินค้าได้จำนวนมากที่สุดภายใต้ปริมาณปัจจัยที่กำหนดไว้หรือความสามารถของหน่วยผลิตในการใช้ปัจจัยการผลิตให้น้อยที่สุดภายใต้จำนวนสินค้าที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งประสิทธิภาพในการผลิตมี 3 ระดับดังนี้

1. เป็นสินค้าที่มีประสิทธิภาพในการผลิตที่สูง ยังผลิตสินค้าซ้ำในจำนวนและคุณภาพคงเดิม และผลิตได้ตรงที่สั่งซื้อ ทั้งคุณภาพ และจำนวนมาก
2. เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพในการผลิตได้ปานกลาง ยังผลิตซ้ำในจำนวนและคุณภาพใกล้เคียงจากเดิม
3. เป็นสินค้าที่มีประสิทธิภาพในการผลิตค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถที่จะผลิตสินค้าซ้ำในจำนวนและคุณภาพได้คงเดิม

3. ด้านกระบวนการด้านผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต

การนำความรู้ วิทยาการ และประสบการณ์ต่างๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งการคิดค้นหาวิธีการนำทรัพยากรมาใช้ในด้านใหม่ๆ เพื่อให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการด้านผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต มี 3 ระดับดังนี้

1. เป็นสินค้าที่ผลิตโดยมีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม และกระบวนการผลิตที่มีสลับซับซ้อน นำเทคโนโลยี สิ่งใหม่ๆ ที่ทันสมัยในการผลิตจำนวนมาก
2. เป็นสินค้าที่นำเทคโนโลยีที่เหมาะสม และขั้นตอนผลิตที่ไม่มีความซับซ้อน
3. เป็นสินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่ขั้นตอนซับซ้อน ต้องผู้ชำนาญฝีมือ ความคิดสร้างสรรค์ และใช้เวลานานในการผลิตจำนวนน้อย

4. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค โดยรูปแบบในการพัฒนาอาจเป็นด้านบรรจุภัณฑ์ หรือตัวผลิตภัณฑ์อาหารก็ได้ งานพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็น อาศัยทั้งระบบและกลยุทธ์ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มี 3 ระดับดังนี้

1. เป็นผลิตภัณฑ์โดยการออกแบบ และพัฒนาสินค้า /บรรจุภัณฑ์ของสินค้าอย่างต่อเนื่อง สินค้ามีความหลากหลาย ทำให้มีรูปแบบเป็นที่นิยมของตลาด
2. เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบ ในการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นงานหัตถกรรมประณีตศิลป์ที่ต้องนำภูมิปัญญา ลวดลาย หรือศิลปะ ที่ต้องใช้ฝีมือ นำเสนอและสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์
3. เป็นสินค้ามีการพัฒนารูปแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์แต่ไม่ทำอย่างเนื่องจึงทำให้สินค้าไม่มีความน่าสนใจเท่าที่ควรเป็นสินค้าไม่มีการออกแบบ หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ สินค้าไม่มีความน่าสนใจ และรูปแบบไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

5. ด้านตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์

กระบวนการทางการตลาดที่ผู้ผลิตสินค้าจะทำให้สินค้าของตัวเองไปสู่ผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคหาซื้อสินค้าได้อย่างสะดวกในราคาที่เหมาะสม ซึ่งตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มี 4 ระดับดังนี้

1. เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออก หรือจำหน่ายในศูนย์การค้าชั้นนำ สนามบิน หรือ Modern Trade และมีการส่งออกอย่างต่อเนื่อง
2. เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีราคาค่อนข้างสูง มีกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ ของผลิตภัณฑ์นั้นๆ (niche market) อาจมีจำหน่ายในศูนย์การค้าชั้นนำ หรือสถานที่จำหน่ายสำหรับของผลิตภัณฑ์
3. เป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายเฉพาะร้านค้าตามภูมิภาค ร้านของฝากร้านที่ระลึกของจังหวัด ตลาด หรือร้านค้าตามสถานที่ท่องเที่ยว และเป็นสถานฝากขายเป็นประจำ มีผู้มารับสินค้าต่อเนื่อง เพื่อไปจำหน่ายต่อหรือนำไปบรรจุสินค้าใหม่
4. เป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายเฉพาะร้านค้าของชุมชน หรือตลาดของอำเภอ/จังหวัด หรือร้านขายทั่วไป

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีระชัย สุนทร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกส้มโอบ้านหนองผักหลอด ตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า 1)การวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกส้มโอบ้านหนองผักหลอดตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2)การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มปลูกส้มโอบ้านหนองผักหลอดตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ อายุและระดับการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและหลายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3)แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกส้มโอบ้านหนองผักหลอดตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่า(1) ด้านบุคลากรควรให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลืออบรม ให้ความรู้เรื่องการวางแผนการดำเนินงานปลูกส้มโอที่มีประสิทธิภาพ แก้เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น(2) ด้านงบประมาณ (Money) ควรให้ภาครัฐ เข้ามาอบรม ให้ความรู้ เรื่องการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายการใช้เงินกองทุนวิธีการใช้จ่ายซื้อ-ขาย ผลผลิต และการตลาด (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์(Material) ควรมีการจัดทำแผนจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องใช้พัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์การผลิตแทนส่วนที่ชำรุดเสียหายหรือล้าสมัย (4) ด้านบริหารจัดการ (Management)ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามาให้การสนับสนุนและ (5) ด้านการตลาด (Marketing)ควรมีประชุมอบรม ให้ความรู้แก่เกษตรกรกลุ่มสมาชิกเรื่องการวางแผนการตลาด ช่องทางการตลาด การสร้างแนวร่วมพ่อค้าคนกลาง ให้มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลผลิต เพื่อและส่งออก

ปลื้มใจ ไพจิตร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปรรูปและผลิตอาหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารกับประสิทธิผล มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรายงาน การวางแผน การประสานงาน การบริหารงานบุคคล การจัดองค์การ การอำนวยความสะดวก และการจัดงบประมาณ ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชน พบว่า ด้านการวางแผนและการรายงานส่งผลต่อประสิทธิผลของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปและผลิตอาหารในจังหวัดสุราษฎร์ธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนขาดความรู้การจัดทำแผนการดำเนินงาน โครงสร้างการบริหารงานที่ยังไม่ชัดเจน และปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอในการขยายกิจการและขาดตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม แนวทางแก้ไขปัญหา หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดูแลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่ม จัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และการจัดระบบการตลาดรองรับสินค้าของกลุ่ม

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการศึกษา คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี หมู่ 12 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ประกอบไปด้วย ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม และสมาชิกในกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ตัวแทนแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี หมู่ 12 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จำนวน 9 คน และ ผู้นำชุมชนตำบลผักชี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลระแหง จำนวน 5 คน

4.2 เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแนวคำถามเพื่อ ใช้ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการยกระดับด้านการผลิตวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยประเด็นคำถามประกอบด้วย แนวทางการยกระดับด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ได้แก่

- (1) ด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์
 - (2) ด้านประสิทธิภาพภาพด้านผลิต
 - (3) ด้านกระบวนการด้านผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต
 - (4) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
 - (5) ด้านการตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์
2. นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและปรับปรุง
 3. ปรับปรุงและนำไปใช้ในการสัมภาษณ์

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาข้อมูลจาก แนวคิด ทฤษฎี ตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการยกระดับด้านการผลิต สำหรับวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ตัวแทนแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี หมู่ 12 ตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ถึงการยกระดับด้านการผลิตวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดครบถ้วน สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยในระหว่างการเก็บข้อมูลผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเสียงและบันทึกภาพด้วยกล้องถ่ายรูป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการตีความตามเนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดหมวดหมู่ตามประเด็นการศึกษาและจำแนกวิเคราะห์ตามประเด็นคำถามการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์การจัดหมวดหมู่ของข้อมูล (Classification) ที่ได้จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้วยการจำแนกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบตามประเด็นที่ศึกษารวมทั้งประเด็นใหม่ที่พบเพิ่มเติมแล้วนำมาทำความเข้าใจในความหมายของข้อมูลแต่ละประเด็นและเชื่อมโยงความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ทำการศึกษา ผ่านการวิเคราะห์ตีความตามหลักตรรกะ (Logical Reasoning) ควบคู่กับการวิเคราะห์บริบทของพื้นที่ศึกษา (Context Analysis) และเทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจกับเนื้อหาในประเด็นที่ศึกษาและความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนในภาพรวม

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

พบว่า ในอดีตมีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชีเป็นกลุ่มที่ได้จัดตั้งขึ้นมานานมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่น เพื่อสร้างกิจกรรมให้กับแม่บ้านที่มีการว่างจากงานเกษตรโดยการรวมกลุ่มผลิตน้ำพริกแกงขึ้นมาโดยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น และจำหน่ายให้กับคนในครัวเรือนที่เข้าร่วมกลุ่มเพียงเท่านั้น ยังไม่มีการคำนึงถึงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์และคุณภาพเพราะเป็นการทำแบบชาวบ้าน แต่เวลาผ่านไปกลุ่มก็เริ่มมีการทำให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

ด้านศักยภาพการผลิต กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี มีศักยภาพในการผลิตน้ำพริกมากพอ เป็นกลุ่มที่มีความเหนียวแน่นและเป็นคนดั้งเดิมที่อยู่ในพื้นที่นั้น มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ซึ่งมีการปลูกพืชที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำพริกแกงให้แก่กลุ่ม ทำให้ครอบครัวสามารถพึ่งพาตนเองได้ และอีกทั้งมีรายได้จากการจำหน่ายวัตถุดิบ และเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านกระบวนการผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชีนี้รวมกลุ่มกันโดยทางกลุ่มไม่มีเครื่องมือหรือเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการทำผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีเพียงแค่

ครกหิน กะละมัง เต้าแก๊ส กระทะ หม้อที่มีอยู่ที่บ้านมาช่วยกันทำ ในส่วนของกระบวนการผลิตมีกระบวนการที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีการรับสืบทอดจากบรรพบุรุษ และใช้แรงของสมาชิกในการทำน้ำพริกในแต่ละครั้ง ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ นั้นยังไม่ได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำเพียงนำพริกแกงเผ็ดเพียงอย่างเดียวส่วนบรรจุภัณฑ์ใช้แบบ ถุงแกง ในการบรรจุภัณฑ์ มีการใช้ปากกาเมจิกเขียนที่ถุงผลิตภัณฑ์ สำหรับนำไปขายให้แก่คนในกลุ่มและคนในชุมชนเพียงเท่านั้น และช่วงนั้นทางกลุ่มยังไม่ได้อยู่ในหน้าที่ในการดูแลของสำนักพัฒนาชุมชนลาดหลุมแก้ว จ. ปทุมธานี ด้านตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ นั้นเป็นการรวมกลุ่มที่ทำแล้วจำหน่ายในตัวชุมชนเอง ซื้อขายแค่เพียงคนในชุมชนเท่านั้น สถานที่จำหน่ายนั้นเป็นสถานที่ของคนในกลุ่มที่มีร้านค้าและทางกลุ่มก็นำฝากขายเพื่อให้คนในชุมชนเข้ามาซื้อได้ง่ายเป็นการหมุนเวียนแค่นในชุมชน และราคานั้นก็ถูกกว่าท้องตลาดเพราะเป็นวัตถุดิบของชุมชน ในปัจจุบันมีการพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชน ด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ มีคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์มากขึ้นมีกระบวนการในการผลิตและการทำงานที่ชัดเจน สามารถที่จะตรวจสอบต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำได้ เพราะทางกลุ่มเริ่มมีสถานที่ในการผลิต และมีพื้นที่ที่สะอาด และได้รับรางวัลระดับจังหวัด ซึ่งยังไม่ได้มีการรับมาตรฐาน อย. ของด้านการผลิตพริกแกง ในส่วน แต่คุณภาพและมาตรฐานในการผลิตของกลุ่มนั้น มีความสะอาด คัดสรรวัตถุดิบในการทำพริกแกงได้อย่างดี มีความเป็นระเบียบ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ด้านศักยภาพการผลิต วิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ มีศักยภาพในการผลิตเพิ่มขึ้นแตกต่างจากอดีตไม่มากนัก มีการจัดซื้อวัตถุดิบในการผลิตพริกแกงมากขึ้น อย่างเช่น หอมแดง พริกแห้ง มีการปลูกพืชที่นำมาใช้ในการผลิตนั้นลดลง ซึ่งคนในชุมชนหรือสมาชิกที่ปลูกจะมีเพียงแค่ว่า มะกรูด ตะไคร้ ข่า และในกลุ่มส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุอาจจะทำให้ในการผลิตนั้นไม่ได้ทำจำนวนเยอะ การผลิตจะทำประจำทุกสัปดาห์ 2-3 ครั้ง หรือ ตามลูกค้าที่สั่ง ด้านกระบวนการผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต วิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้มีสถานที่โรงเรือนในการทำน้ำพริก มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย เป็นสัดส่วน มีกระบวนการการผลิตที่สามารถตรวจสอบในการผลิตได้และมีมาตรฐานในการผลิต และกลุ่มแม่บ้านมีเครื่องมือเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการผลิต โดยมี เครื่องบดพริกแกง เครื่องอบเครื่องเทศ เครื่องสับตะไคร้ ตู้อบในการทำน้ำพริก เพื่อช่วยทุนแรงในการผลิตของกลุ่ม ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการพัฒนาน้ำพริก สูตรต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น แกงเขียวหวาน พริกแกงยำ พริกแกงส้ม เป็นต้น หน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ให้เป็นแบบกระปุกและมีการทำเป็นถุงขึ้นในการบรรจุภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจ แต่ด้วยต้นทุนที่สูงทางกลุ่มจึงยังเป็นการใช้ถุงแกงในการบรรจุ มีการออกแบบฉลากให้มีความน่าสนใจนำไปติดถุงแกงเพื่อให้ดูน่าซื้อมากขึ้นมากกว่าเดิม ด้านตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มีการขยายในการตลาดมากขึ้น มีพ่อค้าแม่ค้าจากตลาดนัดวัดเจดีหอย และ ตลาดนัดวัดบัวสุวรรณมารับน้ำพริกไปขายตามชุมชนต่าง ๆ มีร้านอาหารที่อยู่ต่างชุมชนเข้ามาซื้อ และมีการวางขายหน้าร้านอาหารให้ผู้ที่มาท่องเที่ยวร้านอาหารนั้นสามารถซื้อกลับไปได้ แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ เพื่อยกระดับกระบวนการผลิต วิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับในการดูแลสำนักพัฒนาชุมชนอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จึงอยากให้ทางวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ ให้เข้ามาจดทะเบียนเป็น OTOP เพื่อให้สินค้านั้นมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น มีสถานที่ในการผลิตให้มาตรฐาน ฝึกอบรม และอีกทั้งจะได้เปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงามและสามารถส่งออกได้ให้ได้มาตรฐานเพื่อจำหน่ายตลาดภายนอกชุมชน ควรเพิ่มสมาชิกเป็นคนรุ่นใหม่เพื่อที่ให้เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ และควรส่งเสริมการปลูกพืชที่ใช้สำหรับเป็นวัตถุดิบให้ขยายมากขึ้นเพื่อให้คนในชุมชนนั้นมีรายได้เสริมและลดต้นทุนของกลุ่มให้ได้ราคาที่ถูกลง ควรมีการอบรมให้ความรู้กระบวนการผลิตให้กับกลุ่มในเรื่องของการผลิตที่ให้มียกระดับจากเดิม นโยบายของภาครัฐมีการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ส่งเสริมการรวมกลุ่มและเสริมสร้างความเข้มแข็ง โดยมีการเข้าไปสนับสนุนเกี่ยวกับ อุปกรณ์ในการผลิต เครื่องจักรกลการผลิต เครื่องบดพริกแกง เครื่องปั่น กะละมัง เต้าแก๊ส และตู้อบด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ในการทำน้ำพริก มีการส่งเสริมด้านบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ ถุงร้อน หนังกาบ ฉลากสินค้า ได้จากการออกแบบของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ และจัดประชุมให้ความรู้ที่หยึดหลัก 5ก โดยได้ส่งมอบและให้ความรู้กับหน่วยงานอำเภอและเกษตรอำเภอ มีนโยบายให้ทางกลุ่มเข้ามาลงทะเบียนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับ อย. ให้สามารถจำหน่ายได้100% และมีให้จดทะเบียนเพื่อเป็น OTOP เพื่อให้ตรงยุทธศาสตร์ในการพัฒนา แต่ในระยะหลังที่ผ่านมาทางหน่วยงาน ไม่ได้มีการติดตามของทางกลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลฝักขี้ ประสิทธิภาพความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาของวิสาหกิจ

ชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชีด้านคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การรวมกลุ่มในช่วงแรก กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี ยังไม่ได้มีการเรียนรู้ด้านคุณภาพและมาตรฐานมากนัก แต่ด้วยเวลาผ่านไป ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มนั้นที่ได้รับความรู้และปฏิบัติตาม มีการพัฒนามาโดยตลอดทำให้คุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์นั้นดี และมีประสิทธิภาพ ถึงแม้จะไม่ได้ไปรับรองคุณภาพของ อย. แต่กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี นั้นมีความสามารถที่จะรักษาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับแก่ชุมชน

ด้านศักยภาพการผลิต กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี มีศักยภาพและความสามารถในการเรียนรู้ในเรื่องของการผลิตพริกแกง เพราะกลุ่มเป็นการรวมกลุ่มที่ยาวนานมีการเรียนรู้การผลิตอยู่ทุกช่วงตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน แต่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงทำให้ศักยภาพในการขอ มาตรฐาน อย. เป็นไปได้ยาก หรือค่อนข้างช้า หากทางกลุ่มมีผู้สืบทอดหรือคนรุ่นใหม่เข้ามามองว่าสามารถที่จะเรียนรู้และมีศักยภาพในการผลิตดี

ด้านกระบวนการผลิตและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิต ประสิทธิภาพในความสามารถของกระบวนการผลิตนั้นอาจจะทำได้จำนวนที่ไม่เยอะ ซึ่งส่วนมากสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้สูงอายุ แต่ในส่วนเทคโนโลยีทางกลุ่มมีความสามารถเรียนรู้และปรับตัวพร้อมที่จะเรียนรู้ในการนำเครื่องมือเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ในการผลิตเป็นอย่างดี

ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี มีความสามารถความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มนั้นมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ติดตรงที่การสนับสนุนและต้นทุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์นั้นมีราคาสูง อาจจะทำให้ทางกลุ่มนั้นไม่กล้าที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์จึงทำให้ยังเป็นในรูปแบบเดิมอยู่

ด้านตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี มีประสิทธิภาพมากพอที่จะหาตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพราะผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นเอกลักษณ์ แต่หากจะเป็นการตลาดที่เป็นออนไลน์หรือทางเลือกใหม่นั้นอาจจะยังมีความรู้ไม่เพียงพอในการที่จะเจาะตลาดใหม่ ๆ ซึ่งถ้ามีคนรุ่นใหม่มาสืบทอดกลุ่มก็อาจจะทำให้กลุ่มนั้นมีประสิทธิภาพความสามารถที่จะเรียนรู้ช่องทางใหม่ๆ ได้

ความสามารถในการพึ่งตนเองของกลุ่มแม่บ้านวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชีนั้นสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ เพราะได้มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็งยึดหลักการทำงานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการพึ่งพาคนในกลุ่มและพึ่งพาคนในชุมชน วัตถุประสงค์ที่ทางกลุ่มนำมาทำผลิตภัณฑ์ ก็นำมาจากสมาชิกในกลุ่มและคนในชุมชนที่นำมาขายเป็นการพึ่งพากันของคนในชุมชนเป็นการหมุนเวียนเงินในกลุ่มและชุมชนได้ดี ซึ่งสามารถผลิตทานไว้ใช้ในครัวเรือน และสามารถที่จะผลิตจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะควรมีหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนและให้ความรู้คนรุ่นใหม่ เพื่อสืบทอดและเรียนรู้ กระบวนการผลิตให้เป็นเอกลักษณ์และคงอยู่ตลอดไป และควรมีการลงพื้นที่สอบถามความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี เพื่อตอบสนองความต้องการที่ตรงกันทั้งภาครัฐและกลุ่มถึงเป้าหมายกระบวนการผลิต

5.2 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี

ด้านการผลิต ปัญหาของด้านการผลิตจะเป็นวัตถุดิบเช่น หอม กระเทียม มะกรูด ที่ใช้ในการทำนั้นมีราคาที่สูงหรือบางครั้งขาดแคลนเพราะเป็นช่วงฤดูการของหน้าแล้งจึงทำให้ต้นทุนในการผลิตแต่ละครั้งนั้นแตกต่างกันออกไป เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตนั้นก็มีส่วนที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดปัญหาของเครื่องดับ วัตถุประสงค์พริกแกงติดที่เครื่องบดอยู่บ่อยครั้ง ทำให้การผลิตบางครั้งนั้นล่าช้า และทำให้วัตถุดิบเสียหายและคุณภาพบางครั้งไม่คงที่ หากจะต้องซื้อกลุ่มนั้นไม่มีกำลังเพียงพอที่จะซื้อเครื่องจักร และเครื่องจักรในการบดพริกแกงนั้นมีเพียงเครื่องเดียวหากอาทิตย์ไหนมีการทำพริกแกง 2-3 พริกแกงก็จะทำให้การผลิตนั้นล่าช้า เพราะจะต้องมีการถอดและล้างทำความสะอาดใหม่ทุกครั้งเพื่อไม่ให้กลิ่นหรือรสชาติของน้ำพริกนั้นติดกัน

ด้านตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านการตลาดของช่องทางออนไลน์นั้นยังเป็นปัญหาเพราะมีกลุ่มนักศึกษาได้เข้ามาทำเพจให้กับกลุ่มเพื่อเป็นอีก 1 ช่องทางในการขายออนไลน์ แต่ด้วยกลุ่มนั้นเป็นผู้สูงอายุจึงไม่สามารถที่จะทำเพจในการตอบลูกค้าได้จึงทำให้เพจนั้นหยุดลงไป จึงเป็นปัญหาที่ทางกลุ่มไม่ได้แก้ไข

ด้านสภาพแวดล้อม การจำหน่ายต่างชุมชนนั้นเป็นปัญหาเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19จึงทำให้พ่อค้าแม่ค้าไม่สามารถไปขายตามตลาดนั้นได้ และการตลาดของกลุ่มไม่ค่อยเปิดกว้างมากนัก ถึงแม้ว่าจะมีการนำไปจำหน่ายต่างชุมชนและมีพ่อค้าแม่ค้ามารับแต่ก็ไม่มีกรตลาดที่จะมีความเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้ยังเป็นลูกค้าเดิม ๆ ไม่ได้มีลูกค้าหน้าใหม่ และช่องทางของกลุ่มก็เป็นเพียงการบอกปากต่อปากเท่านั้น

ด้านการสนับสนุน ในช่วง1-2 ปีที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐไม่ได้มีการเข้ามาสนับสนุน เนื่องจากเป็นสถานการณ์โควิด-19 ทำให้งบประมาณนั้นลดน้อยลง ทางกลุ่มจึงไม่ได้รับการสนับสนุนและการสนับสนุนนั้นไม่ได้ต่อเนื่องจึงทำให้ด้านการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ ไม่ได้บำรุงหรือเปลี่ยนใหม่ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญ และเรื่องเพจของกลุ่มที่มีทางมหาวิทยาลัยได้เข้ามาให้ความรู้ แต่หน่วยงานก็ไม่ได้เข้ามาช่วยสนับสนุนต่อในด้านนี้ สมาชิกบางคนก็มีความคิดเห็นที่ไม่อยากให้ลูกหลานของตัวเองนั้นเข้ามาทำหรือมาสืบทอดเนื่องจากมีขั้นตอนที่ละเอียด อีกทั้งยังมองว่าได้เงินในการทำนั้นน้อยจึงให้ไปทำงานโรงงานดีกว่า เพราะพื้นที่กลุ่มนั้นเป็นพื้นที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเพราะเป็นกิ่งเมืองจึงทำให้ไม่ได้มีใครเข้ามาสืบทอดอย่างจริงจัง

5.3 สรุปผลการยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี

การยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ให้สามารถประกอบเป็นอาชีพโดยการใช้ฐานทรัพยากรที่มีอยู่นั้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชีต้องรับรู้ศักยภาพของตนเอง ปัญหาสำคัญของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี คือส่วนใหญ่ผู้ประกอบการค่อนข้างสูงอายุและลูกหลานคนรุ่นใหม่ ไม่สนใจการสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมไว้ จึงทำให้เกิดผลกระทบเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับทางภาครัฐไม่มีบุคลากรดำเนินการ ทำให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ทราบถึงปัญหาของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี จากการเรียนรู้สภาพปัญหา โดยการรู้จักจุดแข็งและจุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ต่าง ๆจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางในการยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ต่อไป

6. อภิปรายผลการวิจัย

การยกระดับกระบวนการด้านการผลิต วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี ให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่อง มีศักยภาพ ช่วยสร้างแรงงานรายได้ให้แก่ชุมชน ควรให้ความสำคัญการพัฒนาการต่อยอดการส่งเสริมสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนโดยการขอสนับสนุนทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำฐานข้อมูลของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี เพื่อรองรับการยกระดับกระบวนการด้านการผลิต

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลผักชี คือการขาดดูแลและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ การขาดคนที่มีความรู้ความเข้าใจในการตลาดออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิทเดช จินตนา (2563) ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางในการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับวิสาหกิจชุมชน ในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษารูปได้ว่า 1. ปัญหาและข้อจำกัดของวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทย นั้นแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (Context) คือ นโยบายการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนนั้นขาดความต่อเนื่อง การนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติยังคงมีปัญหา รวมถึงค่าครองชีพและหนี้สินภาคครัวเรือนนั้นสูงขึ้น 2) ปัจจัยภายใน (Input) พบว่า ผู้บริหารยังขาดความเป็นผู้ประกอบการ ไม่มีความรู้ทางด้านบริหารจัดการธุรกิจ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดความรู้ทางด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีความสามารถในการเขียนโครงการ และแผนธุรกิจ 3) กระบวนการทำงานของวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการหาตลาด ไม่รู้วิธีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด ไม่มีกรวางแผนในการทำงาน ไม่สามารถเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้าได้ ไม่รู้จักการนำเอาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเข้ามาใช้กับสินค้า และไม่มีการทำบัญชี และ4) ศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชน พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้จากการดำเนินการไม่เพียงพอ หลาย ๆ แห่งไม่มีกำไร การผลิตสินค้ายังไม่มามีมาตรฐานในระดับสากล และการการบริหารจัดการวัตถุดิบยังไม่มีประสิทธิภาพ และ 2. แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเองของวิสาหกิจชุมชนนั้นหน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการควมมีการสร้างแผนยุทธศาสตร์สำหรับกรพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในระยะยาว 10 – 20 ปี มีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้นำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และมีนโยบายในการส่งเสริมการตลาดเพื่อจัดจำหน่ายสินค้าโดยเฉพาะตลาดระดับประเทศ และการส่งออกไปยังต่างประเทศ

ด้านตลาดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านการตลาดของช่องทางออนไลน์นั้นยังเป็นปัญหาเพราะมีกลุ่มนักศึกษาได้เข้ามาทำเพจให้กับกลุ่มเพื่อเป็นอีก1ช่องทางในการขายออนไลน์ แต่ด้วยกลุ่มนั้นเป็นผู้สูงอายุจึงไม่สามารถที่จะทำเพจในการตอบลูกค้าได้จึงทำให้เพจนั้นหยุดลงไป จึงเป็นปัญหาที่ทางกลุ่มไม่ได้แก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัญญาพรรณ สวัสดิ์ไธสง (2562) สภาพปัญหา ความต้องการ คุณภาพชีวิต และรูปแบบการพัฒนา ประสิทธิภาพ การผลิตและการสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชน สภาพปัญหาของวิสาหกิจชุมชน คือ ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ไม่สวยงาม ไม่น่าสนใจ ขาดการประชาสัมพันธ์สินค้าโดยใช้แบรนด์ ช่องทางการจำหน่ายสินค้าไม่กว้างขวาง ขาดความรู้เกี่ยวกับการขายสินค้าแบบออนไลน์ และส่วนใหญ่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพ สำหรับคุณภาพชีวิตของวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัย และด้านร่างกาย ตามลำดับรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวม ประกอบด้วย การวินิจฉัยผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์ระบบการเงิน การบัญชี และการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการทดลองตลาด สำหรับรูปแบบพัฒนาฯ หน่วยงานควรเพิ่มการแปรรูป การอบรม การให้คำปรึกษา และการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า

7. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

7.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการฝึกอบรมให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี มีการตั้งงบประมาณสำหรับการวิจัยและการพัฒนาสินค้าใหม่ๆ หรือออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และเรียนรู้ในการทดสอบตลาด
2. สร้างความร่วมมือในด้านการยกระดับกระบวนการด้านการผลิตกับหน่วยงานภายนอกให้มากขึ้นโดยเฉพาะหน่วยงานที่อยู่นอกเหนือจากระบบราชการ เช่น มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการยกระดับกระบวนการด้านการผลิตได้อย่างเต็มที่ ไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
3. ส่งเสริมให้เกิดการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสม ตามประเภทของผลิตภัณฑ์ เช่น สิทธิบัตร และสนับสนุนให้เกิดการนำความคิดจากที่จดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญานั้นมาเป็นหนึ่งในหลักทรัพย์ค้ำประกันในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงินของรัฐได้
4. สร้างองค์ความรู้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้เข้าใจถึงระบบห่วงโซ่คุณค่า (Supply Chain) ของวิสาหกิจของตน และสามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน และสมรรถนะหลัก (Core Competency) ของวิสาหกิจของตนให้ได้
5. ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับวิสาหกิจว่ามีหน่วยงานใดที่จะเข้ามาช่วยเหลือธุรกิจในแต่ละขั้นตอนในระบบห่วงโซ่คุณค่าเพื่อขอความช่วยเหลือในการเพิ่มมูลค่าในแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นรูปธรรม
6. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ทราบบทบาทของหน่วยงานในแต่ละขั้นตอนในระบบของวิสาหกิจในการให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจ รวมทั้งพิจารณาวางแผนงบประมาณให้มีบทบาทในการพัฒนาวิสาหกิจตามการช่วยเหลือในขั้นตอนต่างๆที่มีตัวชี้วัดที่ต่างกัน

7.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการยกระดับกระบวนการด้านการตลาด วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี เพิ่มเติมเพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชีอย่างยั่งยืน
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพิ่มเติมเพื่อทราบถึงปัจจัยการยกระดับกระบวนการด้านการผลิตวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี
3. ตัวแปรที่ควรนำมาใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาตัวแปรทางอ้อมด้วย ทั้งนี้เพื่อยืนยันว่ายังมีปัจจัยด้านใดที่มีอิทธิพลต่อการยกระดับกระบวนการด้านการผลิตวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับผักชี

8. บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). *หลักเกณฑ์การประเมินผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อใช้เครื่องหมายผลิตภัณฑ์ OTOP กรมการพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ. 2560*. เข้าถึงเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงจาก <https://ratchaburi.cdd.go.th/wp->

- ขวัญฤดี ตันตระบัณฑิตย์. (2551). *แนวทางการพัฒนาธุรกิจชุมชน. วารสารการพัฒนาท้องถิ่น*. 3(1) : 57.
- ธีระชัย สุนทร. (2563). *การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกส้มโอบ้านหนองผักหลอด ตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ .*หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ปลื้มใจ ไพจิตร. (2560). *กระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแปรรูปและผลิตอาหาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548. (2548). เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%CA69/%CA69-20-2548-a0001.htm>
- ระพีพรรณ จันทรส. (2560). *แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น. เอกสารประกอบการสอน การจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น. คณะวิทยาการจัดการ.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.*
- สถาบันวิจัยวลัยรุกขเวช มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2563). *ภูมิปัญญาท้องถิ่น.* เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงจาก <http://walai.msu.ac.th/walai/local%20wisdom.php>
- สนิทเดช จินตนา .(2563). *ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางในการสร้างความเข้มแข็ง ให้กับวิสาหกิจชุมชน ในประเทศไทย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.*
- สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง. (2562). *สภาพปัญหา ความต้องการ คุณภาพชีวิต และรูปแบบการพัฒนา ประสิทธิภาพ การผลิตและการสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรของวิสาหกิจชุมชน.คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. (2563). *ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี2563 และแนวโน้มปี2563.* เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2664 เข้าถึงจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10212
- สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย. (2559). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2556 – 2561 .* กรุงเทพฯ11(11), 2.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). *วิสาหกิจชุมชน.* เข้าถึงเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงจาก <http://smce.doe.go.th/smce1/index.php?result=5>
- อุทัย ปริญาสุทธีนนท์. (2560). *วิสาหกิจชุมชน ปฏิทรรศน์ในการแข่งขันทางธุรกิจ. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และศิลปะ* เข้าถึงจาก : <https://so05.tcithaijo.org/index.php/sujthai/article/view/94867/74166>